

регулишу у овој сфери и тиме их ограничавају. Устав садржи широку скалу слобода и права међу којим се посебно истичу и гарантују лична и политичка права. Од личних права Устав на првом месту гарантује личну слободу и њу детаљно разрађује, при чему су начелима *habeas corpus*-а додате појединости уграђене у Закону о казненем судском поступку. Оваква прецизност, улажење у појединости које више припадају законској регулативи, је последица неразвијене правне свести и жеље да се што потпуније (уставом) гарантују слободе и права грађана. У корпусу грађанских права Устав гарантује још и неповредивост стана, својине, слободу савести, штампе, неповредивост тајности писма и телеграфских депеша. По карактеру заштите издваја се слобода штампе која је јаче обезбеђена не само од злоупотреба управне власти, него и од рестриктивног тумачења законодавца. У погледу ове слободе штампе, предвиђена је поред одговорности за штампарске кривице, и забрана цензуре и других мера које значе ограничење ове слободе. У домену политичких слобода и права створене су битне претпоставке за демократизацију политичког живота и активно учешће (укључивање) грађана у процес политичког одлучивања. Ту се на првом месту издваја слобода збора и удруживања као и право грађана да улажу жалбе против незаконитих поступака власти. Претпоставку политичке активизације грађана чини бирачко право које је сада шире постављено и гарантовано сваком рођеном или прирођеном Србину који је навршио 21 годину живота и плаћа најмање 15 динара непосредног пореза годишње. Бирачко право није било опште, нису га уживала сва лица пошто су официри и војници под заставом били искључени из његовог уживања, што је свакако значило ограничење демократизма у односу на та лица. Устав од 1888. је био дело компромиса краља и радикала, при чему су радикали били јача страна тог споразума због чега су Скупштина и влада која из ње произилази биле радикалске.

3. Устав Краљевине Србије од 1901.

Намесничку владавину за малолетства Александра Обреновића обележио је успон и даље јачање Радикалне странке али и продубљивање њених трзавица с краљем Миланом, а све више и малолетним Александром. Тај сукоб ће да се заоштри учвршћивањем Александра Обреновића на власти након извршеног државног удара (априла 1893) а нарочито повратком абдицираног краља Милана у Србију где се придружује сину у борби